

אפשר גם במבנים ובקבוצות יונקייה בגבעת חיים מאוחד

יוסי מלול - משק הבקר והחלב
hmb-malul@icba.org.il

רוב הרפתות עברו לשיכון יונקים במלונות באוויר הפתוח, אך יש גם יונקיות שנשארו בכלובים, במבנים וגם בקבוצות גידול. כמו תמיד הכול קשור באיכות האנושית וכל השאר משמש לעזר - אורנה חיים מנהלת את הרפת וגם יונקיסטית במשרה מלאה

לעגלות עד גיל שבוע, הרפד כיום הוא נסורת יפה ונקייה. לסככה יש שתי דלתות גדולות שנפתחות בקיץ וכאשר שורת כלובים מתפנה, נכנסים עם בובקט ומפנים את הנסורת. אורנה עושה את כל העבודה באופן עצמאי, ללא כל עזרה. עגל שנולד עובר לכלוב ביונקייה, מקבל קולוסטרום ובהמשך משלבים גם חלב אם. כך במשך חמישה ימים ודי מהר עוברים להגמעה בדלי, בכלובים שותים חלב ללא מים. היונקייה נקייה מאוד והקטנים נראים ערניים ובמצב בריאותי טוב. על אף הסככה "האירופאית" הסגורה והנמוכה, אורנה מספרת שאין לעגלים בעיה של עומס חום בקיץ - פותחים דלתות, מרימים תריסים וניתן גם להפעיל מאוורר. הבעיה היא יותר של העובד ביונקייה.

העבודה בקבוצות

כעבור 5 ימים העגלים נמכרים לפיטום ואילו העגלות עוברות לשיכון קבוצתי, 6-8 עגלות בקבוצה, על פי מצב הצפיפות. מרפדים עם נסורת והמרבץ נראה נקי ויבש. יש חצר מגודרת ופתוחה ובערב העגלות יוצאות לתפוס אוויר. הנסורת מגיעה בתפוזרת וגם בשקים והיא נשקלת על פי מחירה, יחסית לקש. הזנה - את אבקת החלב מכינים במכל שנע על מסילה לאורך כל הסככה - שבועיים הגמעה פעמיים ביום ואחר כך עוברים לפעם אחת 3 ליטר ביום, 200 ג' אבקה לליטר.

תמיד נעים להיכנס לרפת גבעת חיים מאוחד - אתר נקי, מטופח, תשתיות דרכים עשויות להפליא, הרבה ירק ופרחים, עובדים מקפידים על שטיפות וניקיונות של הפינות המועדות ורוגע שורר בכול. אורנה מנווטת את הצוות הקטן וכל אחד יודע את מלאכתו, בכל יום העבודה. היא מצליחה לנהל את הרפת הגדולה עם 500 פרות וגם את היונקייה על מכלול היבטייה - הכול בחיוך ובנועם אך גם בנחישות.

אורנה מצליחה לנהל את הרפת הגדולה עם 500 פרות וגם את היונקייה על מכלול היבטייה - הכול בחיוך ובנועם אך גם בנחישות

העתיקו מגרמניה

בתחילת שנות ה-70 יצאה משלחת מרפת גבעת חיים לבחון את נושא שיכון היונקים. התובנות שלהם מהביקור באירופה תורגמו להקמת מבנה יעודי לשיכון יונקים שמופעל בהצלחה עד היום. המבנה סגור עם גג נמוך, מחולק לשני חלקים, כלובים לקטנים ותאים לקבוצות. באגף הקטנים, רצפת בטון מקיר אל קיר, עם תעלות לניקוז ההפרשות והניקיונות. הכלובים נבנו לפני עשרות שנים, פח מגולוון שעדיין שורד, קטנים יחסית, מורכבים על ציר אורך של 25 כלובים ברצף, מיועדים

דיר היונקים שנבנה כבר לפני 40 שנה. במיוחד לצרכי היונקים

רפת גבעת חיים מאוחד - האחת הרפתות המטופחות בארץ

מכל חלב נייד על מסילה, לחסוך בעבודה ובשינוע

שהכול כשורה ואחר כך נכנסת ליונקייה, מחממת קולוסטרום, מכינה חלבית ומחלקת.

משתדלת לסיים הכול עד 06.30 כדי לחזור לעדר הגדול, לשגרה ולטיפולים - רופא, מזריע, פרות חולות, מזונות, חלוקת עבודה וכל שאר המטלות שיש למנהל רפת גדולה.

בגמר כל העבודות הרפת היא חוזרת להגמעה שנייה, ניקיונות וטיפולי בריאות.

אורנה מפרגנת מאוד ליונקייה שנבנתה כבר לפני כ-40 שנה - יעילה וידידותית למשתמש, "המלונות אמנם טובות ליונקים אך קשות לעובד ולמגדל".

במחשבה לאחור הייתה מעדיפה גג הרבה יותר גבוה ועל אף זאת היא ממליצה על השיטה, שיטת הקבוצות - נוחה מאוד לעבודה ולשליטה ובכך גם תורמת לבריאות ולטיפול ראוי בעגלים.

כמו תמיד - הכול תלוי ב"גורם האנושי" ■

תרומה לקהילה

המסורת של תרומה לקהילה, בהובלתה של אורנה חיים, נשמרת בראש השנה וגם לקראת הפסח הנוכחי.

רפתנים מקיבוצים ומושבים העבירו בשר למשפחות נזקקות בחג - הבשר הארוז הועבר לעמותה בחדרה וחולק למשפחות שאין ידם משגת ארוחה בשרית בחג. תורמי הבשר הם רפתנים מיישובי עמק חפר שנוהגים לתרום שנים רבות. מבצע ההתנדבות, אפשר חלוקה של טון בשר בקר לכ-300 משפחות נזקקות בחדרה וסביבתה, לארוחת חג הפסח. תורמי הבשר הינם רפתנים מיישובי עמק חפר וחוף הכרמל - ברקאי, גבעת חיים מאוחד, גן שמואל, רפת חפר, נחשונים, אייל, רפת גלים, מושב הבונים, רפת מנורה, מעגן מיכאל, ניר בכרמל, מצר. הסוחר אלון חזן תרם את הובלת הפרות מהרפתות ללא תמורה ואת אריזת הבשר בחבילות מוכנות למשלוח.

הבשר הארוז הועבר לעמותת "אהבת רחמים" בחדרה, אשר חילקה את האריזות ישירות למשפחות הנזקקות.

ישר כוח לאורנה ולרפתות התורמות על שמירת המסורת של מתן לקהילה ונשמח לדווח על פעולות נוספות של רפתות למען הקהילה בסביבתן. ■

הכלובים קטנים יחסית ובטורים ארוכים על משטח בטון

הכלובים מתקפלים על ציר לצרכי ניקיון

בקבוצות יש חלב, מים, תערובת יונקים ובליל חולבות רגיל. תחלואה - ככלל אין תחלואה, הייתה בעבר קוקסידיה וזה נגמר, מוסיפים תרופה לאבקה (חלבית של מעברות), אין דלקות ריאות, יש שלשולים מגיל שבועיים לערך וזה מבוקר וחולף.

כאשר יש עגלה חולה, מבודדים אותה ומטפלים בה בנפרד. התמותה ביונקייה 2%-4%.

שקילות - אורנה לא מבצעת שקילות ומדידות, העיניים שלה מנוסות מספיק כדי לראות את העגל, אם צריך אז "משאירים כיתה" וגומלים גם לאחר 60 יום.

סדר היום - אורנה מנהלת את הרפת עם צוות קטן ויעיל. סדר היום שלה מתחיל ב-04.30, סיבוב מהיר בכל הסככות ובחליבה לראות

עגלים בקבוצות קטנות - בריאים ומתפתחים יפה